

SELETUSKIRI

põllumajandusministri määruse „Kondenspiimade ja piimapulbrite koostis- ja kvaliteedinõuded ning toidualase teabe esitamise nõuded, kondenspiimadest ja piimapulbriest proovide võtmise ja proovide analüüsimise meetodid“ eelnõu juurde

Sissejuhatus

Määruse eelnõu on välja töötatud toiduseaduse § 12 lõike 4 ja § 38 lõike 4 ning § 51³ lõike 2 alusel ning on tingitud õigusakti aluseks olevate volitusnormide muutumisest. Nimetatud volitusnorme muudetakse toiduseaduse muutmise seadusega (RT I, 09.10.2014, 1), mille kohaselt antakse õigusaktide kehtestamise volitus Vabariigi Valitsuselt valdkonna eest vastutataavale ministrile e põllumajandusministrile. Volitusnormide muutmise on tinginud toiduvaldkonna õigusloome ja järelevalve koondumine ühe ministeeriumi – Põllumajandusministeeriumi – valitsemisalasse. Kuna Vabariigi Valitsuse 10. juuni 2003. a määrus nr 172 „Kondenspiimade ja piimapulbrite koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded, kondenspiimadest ja piimapulbriest proovide võtmise ja proovide analüüsimise meetodid“ muutub kehtetuks 13. detsembrist 2014, tuleb nimetatud nõuded kehtestada uuesti põllumajandusministri määrusega.

Selle määruse eelnõu eesmärk on ka tagada, et Euroopa komisjoni direktiivi 2001/114/EÜ (ELT, L 258, 4.10.2007, lk 27–28), komisjoni direktiivi 79/1067/EMÜ (EÜT L 327, 24.12.1979, lk 29–52) ja komisjoni direktiivi 87/524/EMÜ (EÜT L 306, 28.10.1987, lk 24–31) nõuded oleksid riigisiseses õigusaktis jätkuvalt üle võetud.

Lisaks rakendub alates 13. detsembrist 2014. a Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18–63). Nimetatud määruse rakendamiseks on vajalik teha asjakohased täpsustused ka kondenspiimade ja piimapulbrite märgistamist reguleerivates sätetes.

Põllumajandusministri määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna toidu üldnõuete büroo peaspetsialist Katrin Lõhmus (625 6509, katrin.lohmus@agri.ee), eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud õigusosakonna nõunik Diana Rammul (625 6259, diana.rammul@agri.ee) ning keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Võrreldes valdkonda seni reguleerinud ja praegu kehtivat Vabariigi Valitsuse 10. juuni 2003. a määrust nr 172 „Kondenspiimade ja piimapulbrite koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded, kondenspiimadest ja piimapulbriest proovide võtmise ja proovide analüüsimise meetodid“ selle määruse eelnõuga, on eelnõus üksnes tehnilised muudatused, sisulisi muudatusi eelnõus ei ole. Tehnilised muudatused on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 1169/2011 terminoloogiaga kooskõlla viimisega, asendades sõnad „märgistamise erinõuded“ sõnadega „toidualase teabe esitamise nõuded“, samuti lisatakse

lõige viitega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele 1169/2011. Lisaks tehakse asjakohased tehnilised muudatused seoses viitamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele 1169/2011.

Lisas 1 on tehtud muudatus punktiga 3 reguleerivates proovivõtu sätetes. Vabariigi Valitsuse 10. juuni 2003. a määruse nr 172 „Kondenspiimade ja piimapulbrite koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded, kondenspiimadest ja piimapulbriest proovide võtmise ja proovide analüüsimise meetodid“ lisa 1 punktis 3 on viidatud Vabariigi Valitsuse 2. novembri 1999. a määrusele nr 330 „Ametliku kontrolli käigus kontrollproovide võtmise ja analüüsimise kord“, mis aga tunnistatakse kehtetuks eespool viidatud toiduseaduse muutmise seadusega. Direktiivi 87/524/EÜ sätete jätkuvaks ülevõtmiseks on vajalik direktiivi lisa punkte 1.1–1.4 ülevõtvad ja Vabariigi Valitsuse määrusele nr 330 „Ametliku kontrolli käigus kontrollproovide võtmise ja analüüsimise kord“ viitavad sätted ümber kirjutada sellesse määrusesse.

Direktiivi lisa punkt 1.1 on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 882/2004, 29. aprill 2004, ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks, artiklis 6.

Direktiivi lisa punkt 1.3 nõue on reguleeritud toiduseaduse § 51³ lõigetega 4 ja 5.

Direktiivi lisa punktide 1.2 ja 1.4 nõuded on sätestatud selle määruse eelnõus ja vastavad seni kehtinud Vabariigi Valitsuse määruse nr 330 „Ametliku kontrolli käigus kontrollproovide võtmise ja analüüsimise kord“ punktides 9, 17 ja 18 sätestatud nõuetele.

Määrust kohaldatakse kondenspiima, kõrge rasvasisaldusega kondenspiima, väherasvase kondenspiima, kondenslõssi, magustatud kondenspiima, magustatud väherasvase kondenspiima, magustatud kondenslõssi, täispiimapulbri, koorepulbri, väherasvase piimapulbri ja lõssipulbri suhtes. Toodetele iseloomulikud näitajad on kindlaks määratud, mistõttu peavad sama nimetusega tooted vastama ühesugustele koostis- ja kvaliteedinõuetele.

Eelnõus esitatakse eelnimetatud toodete koostis- ja kvaliteedinõuded ning toidualase teabe esitamise nõuded, samuti toodete kontrollimiseks kasutatavad proovivõtu- ja analüüsimismeetodid. Koostis- ja kvaliteedinõuete all esitatakse nõuded kondenspiimade rasva- ja piimakuivainesisalduse ning piimapulbrite rasva- ja veesisalduse kohta. Toidualase teabe esitamise nõuetele kehtestatakse eelnimetatud toodete piimarasva sisalduse esitamise nõue massiprotsendina valmistoote massist ning kondenspiimade puhul rasvata piimakuivaine koguse esitamise nõue. Samuti sätestatakse, et piimapulbri müügi pakendi märgistamisel peab esitama soovitusel toote lahjendamise või taastamise kohta, ning sel viisil lahjendatud või taastatud toidu rasvasisalduse. Proovivõtumeetodid hõlmavad meetodeid, mille kohaselt saab võtta nii piimapulbri kui ka kondenspiimast proove keemiliste näitajate analüüsimiseks. Analüüsimismeetodid hõlmavad meetodeid, millega saab määrata kondenspiimade ja piimapulbrite kohta kehtestatud näitajaid. Kuivaine-, niiskuse-, rasva- ja sahharoosisisalduse määramise meetodite tulemusi kasutades saab hinnata ka piimakuivaine sisalduse nõuetekohasust. Lisaks meetoditele, mis võimaldavad analüüsida eelnõus kirjeldatud näitajaid, kehtestatakse piimapulbrites piimhappe ja laktaatide sisalduse ning fosfaasi aktiivsuse kontrollimise meetodid.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel on lähtutud Euroopa komisjoni direktiivist 2001/114/EÜ (ELT, L 258, 4.10.2007, lk 27–28), komisjoni direktiivist 79/1067/EMÜ (EÜT L 327, 24.12.1979, lk 29–52) ja komisjoni direktiivist 87/524/EMÜ (EÜT L 306, 28.10.1987, lk 24–31).

Määruse mõjud

Määruse sihtrühmaks on kondenspiimade ja piimapulbrite käitlemisega tegelevad toidukäitlejad.

Määruse kehtestamine on tingitud asjaolust, et kondenspiimade ja piimapulbrite nõuete kehtestamise kohustus läks Vabariigi Valitsuselt üle valdkonna eest vastutavale ministrile ehk põllumajandusministrile. Põllumajandusminister kehtestab oma määrusega uuesti seni kehtinud Vabariigi Valitsuse 10. juuni 2003. a määruses nr 172 „Kondenspiimade ja piimapulbrite koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded, kondenspiimadest ja piimapulbriest proovide võtmise ja proovide analüüsimise meetodid“ sätestatud nõuded. Seega ei too määruse kehtestamine kaasa uusi nõudeid ega ülesandeid Veterinaar- ja Toiduametile ega käitlejatele.

Kuna seni Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud nõuete kehtestamisel põllumajandusministri määrusega ei tehta sisulisi muudatusi ning tehtavate tehniliste muudatuste mõju ei ole oluline, siis ei ole vaja koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri” § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisatoiminguid ega lisakulutusi riigieelarve vahenditest. Samuti ei kaasne määruse rakendamisega uusi tulusid.

Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on eelnõu kohaselt kavandatud 13. detsembrile 2014. a. Nimetatud jõustumise kuupäev on sätestatud arvestusega, et määrus jõustuks ühel ajal toiduseaduse muutmise seadusega.

Eelnõu kooskõlastamine

Määruse eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Sotsiaalministeeriumile. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium ei kandnud ettenähtud tähtaja jooksul eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta ega taotlenud ka tähtaja pikendamist. Seega on eelnõu Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 kohaselt loetud eelnimetatud ministeeriumide poolt kooskõlastatuks.

Samuti saadeti eelnõu arvamuse avaldamiseks Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Kaupmeeste Liidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Põllumajandus- Kaubanduskojale, Veterinaar- ja Toiduametile ning Tarbijakaitseametile. Eelnõu kohta ei esitatud muudatusettepanekuid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Kevvai

Toiduohutuse ning teaduse ja arenduse asekancler

kantsleri ülesannetes